

De kleine

118

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine **K**

nummer **118** oktober 2024

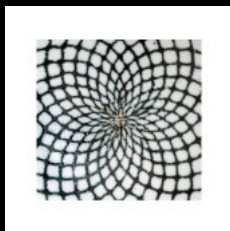
INSPIRATIE

Ines de Booij
Michel Kuipers

Emre Can
3D

Ane-Katrine von Bülow
Keramiek & grafiek

INSPIRATIE momenten

Marta Dervin

KNOWHOW de expert

Vera Stoefs
Porseleindesign

Vera laat zien hoe ze haar objecten vormgeeft en decoreert

PODIUM & KleiPers

Kinrande dekseldoos
Keramiekmuseum Princessehof

English Summaries

Colofon

Inspiratie

Ines de Booij Michel Kuipers

Het kunstenaarsechtpaar Ines de Booij en Michel Kuipers maakt heel gevarieerd werk. Ines' keramiek en tekenwerk is tegelijk spontaan en perfect, klein en kleurig. Michels objecten zijn groot en monumentaal. Hij maakt ook grafmonumenten en urnen. Telkens zijn er verbanden te zien tussen Ines' kleine werk en Michels grote objecten.

Voor mijn interview met [Ines de Booij](#) (Nederland, 1950) en [Michel Kuipers](#) (Nederland, 1949) bezoek ik hen in hun oase in de grote stad. Huis en atelier ademen creativiteit en karakter. Net als de bewoners. Onderdelen van de gebouwen zijn zelf ontworpen en ze laten de monumentale insteek van Michel zien en het oog voor detail van Ines. 'Qua vormtaal is ons werk echt verschillend, zegt Ines, 'en we verkopen ook aan heel verschillende segmenten. We concurreren dus (gelukkig) niet met elkaar. Ik doe tentoonstellingen en galerieën en Michel grote opdrachten en grafmonumenten.' De twee werken nauw samen, maar elk houdt het eigen concept vast. Zo neemt Michel

veel van Ines' technisch werk voor zijn rekening, zoals het mallen maken, gieten en stoken. Het lijkt allemaal vanzelf te gaan en soms zijn er overeenkomsten in vormgeving. 'Volgens mij heb ik een aantal modellen van Michel gejat', zegt Ines. 'Hij had urtjes in de vorm van wolkjes. Een tijdlang heb ik daarmee gewerkt, er een mensfiguurtje op gezet of een huisje. En zo heb ik het mij eigen gemaakt. We lenen dus af en toe iets van elkaar. Hoe het gegaan is, weten we vaak niet meer.'

Samenwerken betekent ook kritiek leveren op het werk van de ander. Ines: 'Het was even leren om die ongezoeten te geven. Als een van ons iets

Op pagina 4: Ines de Booij, straatvondst collage, 2020, 14,5 x 9,5 cm

*Op de vorige pagina: Michel Kuipers, **Spirit**, 1995, 96 x 34 x 11 cm, foto: Peer van der Kruis*

Op de volgende pagina: Ines de Booij, wandschaaltje, 2022, porselein, 15,5 x 11,5 x 3 cm

▼ *Michel Kuipers, Zielenhuisjes, 2020, h maximaal 19 cm. Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Michel Kuipers*

▲ Michel Kuipers, *stilleven*, 1995, h 280 cm

Op de volgende pagina: ▲ Ines de Booij, *zonder titel*, 2023, schildering op porselein, 20,5 x 16 x 0,5 cm

▼ Ines de Booij, *Landschap met oor*, 2020, porselein, 14,5 x 11,5 x 3,5 cm

heel moois gemaakt had, dan was het lastig om te zeggen *dit vind ik niet OK*. Maar hoe meer je durft te zeggen, hoe meer de ander eraan heeft. We hebben heel veel aan elkaars kritiek gehad en nog steeds.'

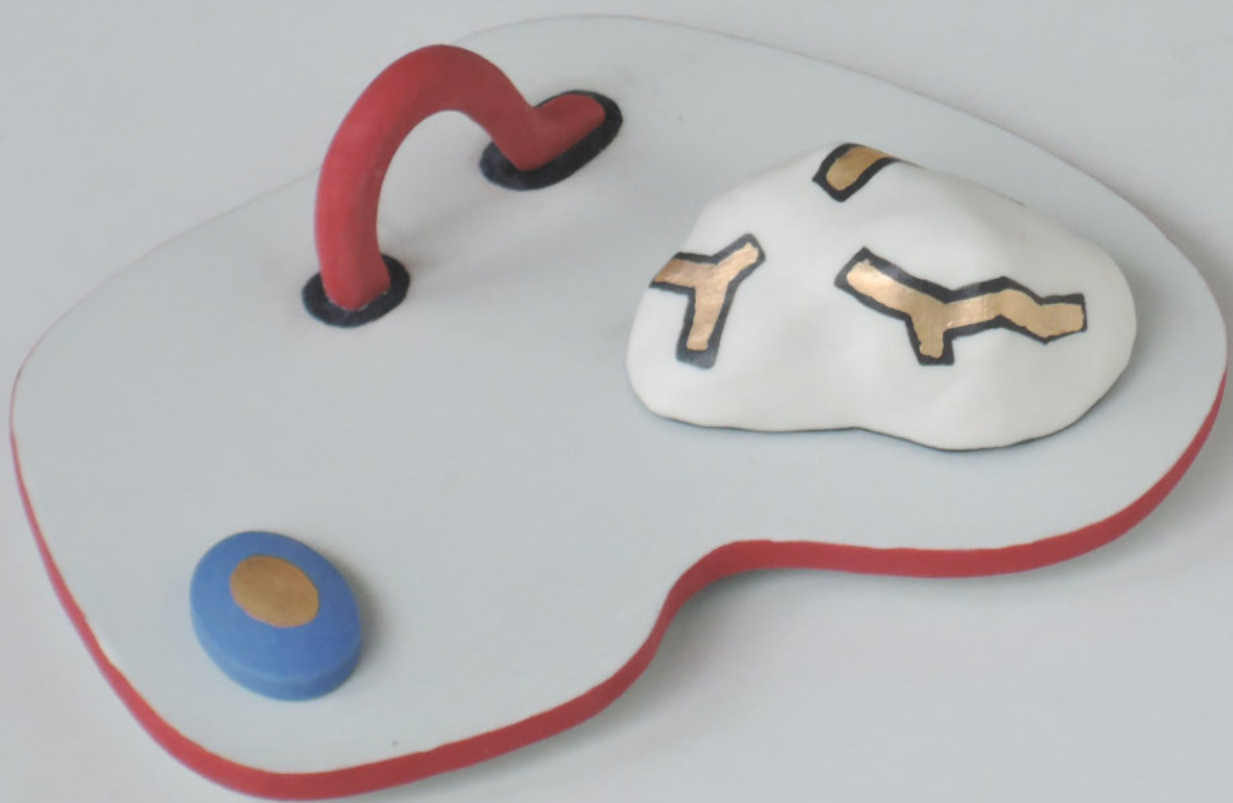
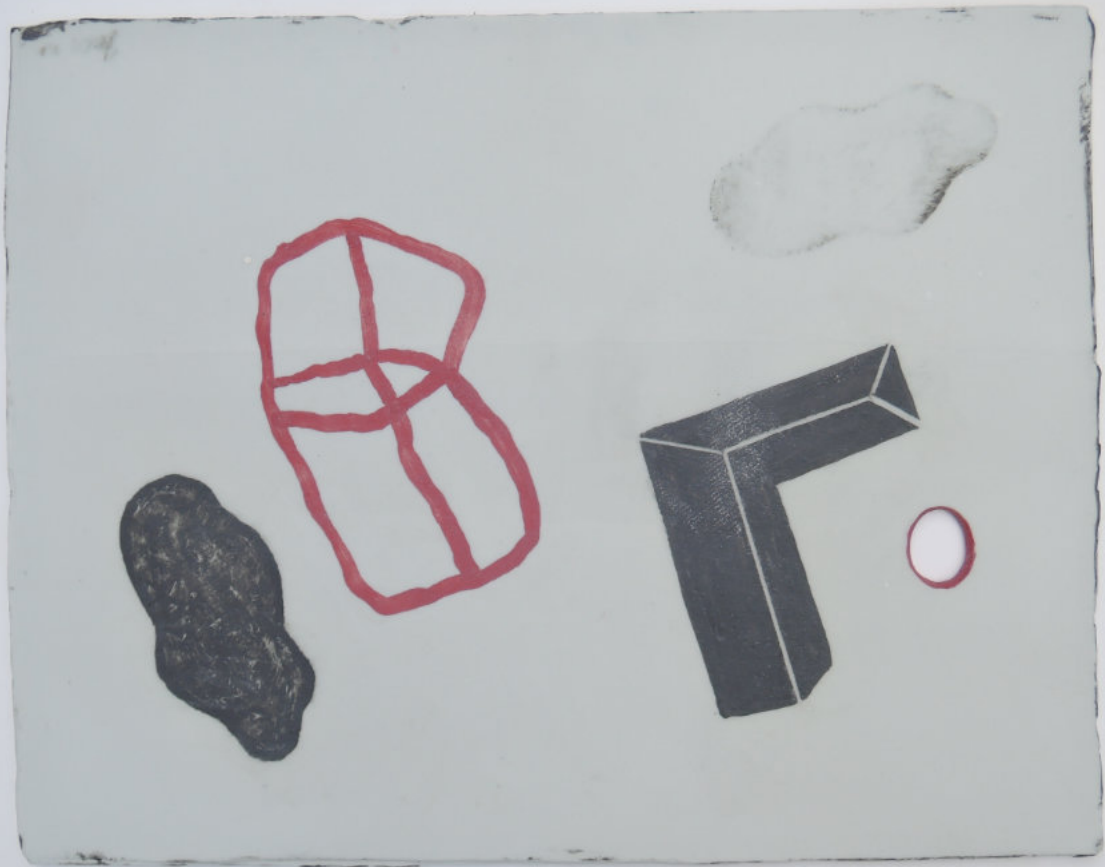
Fabriek

Michel kwam al heel jong in aanraking met klei. 'Mijn vader had als hoofdboekhouder bij kleileverancier Vingerling gewerkt en was dus bekend met die wereld. Hij nam – toen ik een jaar of negen was – een pottenbakkerij in Bergen op Zoom over en runde het bedrijf. Het was nog best ouderwets. De turfoven werd snel vervangen door een oude Smit oven. Iedereen in het gezin werkte mee, ik dus ook, met gieten en afwerken. We hadden ook een schilder in dienst, die Delfts Blauw kon schilderen. Ik ben zelf begonnen met het maken van hekjes. Dat waren een soort raamwerkjes van stripjes klei die je in een bloempot bij de planten stak om een landschapsidee te geven. Ik kreeg een cent per afdruk, later werd

dat twee cent. Ik heb toen ook leren draaien. Toen ik naar het internaat ging, bleef ik in het weekend naar huis komen om in de fabriek te werken. Na de middelbare school ging ik naar kunstacademie St. Joost in Breda. Het was best lastig om los te komen van wat ik al geleerd had, maar ik kon er de sculpturale kant van het werk ontwikkelen.'

Kunstacademie

Ook Ines was al in haar jeugd met klei bezig en ze had er echt plezier in. 'Maar ik wist niet of dat genoeg zou zijn om er mijn beroep van te maken. Ik probeerde van alles voor het duidelijk werd dat het toch de kunstacademie moest worden en ging naar de Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving in 's-Hertogenbosch, richting keramiek. Daar lag het accent op het ambacht. Maar ik wilde meer de diepte in, betekenis verlenen en dus meer aandacht geven aan de autonome kant van mijn keramiek. Na twee jaar switchte ik daarom naar de Academie Sint Joost. Daar behaalde

▲ Michel Kuipers, *Wandelaars*, 1986, h 230 cm
Op de volgende pagina: Michel Kuipers, *Nijntje naar de sterren, voor Milo*, 2011, 56 x 30 x 20 cm

ze in 1976 het diploma sculptuur/keramiek. Haar eindexamenwerk werd bekroond met de Sint Joostpenning van de stad Breda. En... in Breda kwamen beide levens samen.

Engeland

Michel ging na de academie naar Engeland om bij een pottenbakker te gaan werken en productie te draaien. 'Van daaruit ging ik bij verschillende academies kijken. Na veel omzwervingen kwam ik op de vrije afdeling van Farnham terecht. Dat was geweldig, want ik werd begeleid door mensen die niet goed begrepen wat ik deed en dus werd ik gedwongen duidelijk te maken wat voor mij belangrijk was. Ik vond er liefde voor het vak. Die had ik al, maar op St. Joost werd dat niet echt gestimuleerd. Vakmatigheid was er eerder verdacht. De focus lag op het ontwikkelen van een eigen stijl, en daar was de opleiding ook goed in. Uiteindelijk gaat het toch om de combinatie. Na een jaar Farnham ging ik weer terug

naar Nederland, waar Ines en ik – samen met twee collega's – in Eindhoven startten met een gezamenlijk atelier.'

Kritisch

Ines maakte er autonoom keramisch werk, tekende en schilderde veel en exposeerde. 'Het tekenen en de keramiek gingen naadloos in elkaar over. Dat is nog steeds zo. Tekenen is en blijft de basis voor me. Mijn makke is wel dat ik altijd te kritisch ben op mijn werk. Uiteindelijk leidde het ertoe dat ik na vijf jaar stopte. Jarenlang liet ik het liggen.' Ze ging werken als hoofd van de creativiteitsafdeling van een centrum voor lichamelijk gehandicapten en na de geboorte van haar eerste kind begon ze weer voorzichtig keramisch werk te maken. Het werd gegoten en gedecoreerd gebruiksgoed met unieke beschilderingen. 'Bij dit werk voel ik me vrijer, maar ik blijf toch kritisch. Ik maak tevoren geen schetsen, maar werk op gevoel.'

Groot werk

In Eindhoven maakte Michel nog geen echt groot werk, maar wel monumentaal van vorm. 'Ik werkte heel veel met glazuur. Bij mijn objecten probeerde ik met meerdere onderdelen de ruimte erbij te betrekken. De inspiratie was vaak archeologie, verdwenen structuren of runes. Dat is nog steeds zo. Heel geleidelijk ben ik groter gaan werken, zoals bij een eerste opdracht met geglazuurde bakstenen, die ik bij steenfabriek St. Joris in Beesel uitvoerde.'

Vondsten

Ines vindt inspiratie op straat. Letterlijk. Ze trekt een la voor me open en daar liggen ze. 'De stukjes die ik op straat gevonden heb. Ik heb vaak moeite om met een leeg vel papier of een leeg stuk porselein te beginnen. Ik neem dan zo'n straatvondst als uitgangspunt en daar maak ik kleine tekeningen en schilderijen bij.' Het is telkens een aanzet, maar de vondsten blijven onderdeel van het werk.

Grafmonumenten

Pas rond zijn veertigste ontdekte Michel hoe bijzonder het is om een grafmonument te maken. Inmiddels heeft hij er meer dan honderdtwintig gerealiseerd. 'Het is fijn dat het werk een plek krijgt, emotioneel en maatschappelijk. Dat was destijds een reden om te kijken wat ik kon doen met openbare opdrachten. Die zijn meer maatschappijgericht. Dat vind ik mooi.'

Voor de grafontwerpen moet Michel tevoren uitgebreid met mensen praten. 'Over wat er speelde, hoe de overledene herinnerd werd. Natuurlijk hebben mensen daar eigen ideeën over. Die neem ik mee en maak dan een ontwerp. Eventueel kan dat bijgesteld worden. Het gaat om de expressie van het beeld, ook op de langere termijn. De vertaling van het beeld kan met de tijd meegroeien. Het is voor mij als kunstenaar heel bijzonder om dit te kunnen doen.'

Op de volgende pagina: Ines de Booij, schildering op hout, 2024, 14 x 9,5 cm
▼ Ines de Booij, straatvondsten

Urnen

Michel maakt ook urnen. 'Want als maker van grafmonumenten kreeg ik vaak de vraag of ik iemand wist die dat kon. Vooral voor kinderen. Voor hen bestond er in die tijd eigenlijk niets bijzonders. Maar ook voor dieren. Toen ben ik zelf urnen gaan maken. Ik kan er gevoel inleggen en zorgen dat ze fijn zijn om aan te raken. Daarnaast gaat het om betekenis geven, verbinden, een verhaal vertellen. Eigenlijk net als bij de grafmonumenten.'

Sieraden

Ook Ines werkt in een ander segment: naast keramiek maken en tekenen maakt ze sieraden. Daarvoor volgde ze in 2004 een tijdlang de

opleiding goud- en zilversmeden aan de Vakschool Schoonhoven. 'Na een jaar had ik geen zin meer, want ik moest toen dingen gaan maken als manchetknopen en zo.'

Het creatieve werk staat centraal in beide levens. Ines: 'Wat mij betreft is er geen opwindender beroep denkbaar. Het daagt me uit om telkens nieuwe mogelijkheden te onderzoeken. Elke gestookte oven is een verrassing. Hoewel ik graag op vakantie ga, mis ik dan soms toch die opwindende. En uiteindelijk is het erg prettig om eigen baas te zijn.'

*Op de volgende pagina's: Michels urnen en grafmonumenten
▼ Michel Kuipers, urn **Kiezel, voor altijd**, 2020, 15 x 27 x 23 cm*

Gedenkbeeld *Sterrenwaker*

Vóór de poort naar de hemel zit het beertje en waakt over drie kleine sterretjes. In goud staan daar hun symbolische namen op geschreven; in het Nederlands: *herrijzen van, poort naar de hemel* en *de schoonheid van geduld*. De grote ster is een verwijzing naar het broertje van moeder dat ook bij de geboorte is overleden. Op de poort staat in Arabisch schrift het begin van het gebed dat moslims opzeggen bij een begrafenis: *Onze Heer, schenk ons in deze wereld en in de volgende het goede ...* Op de arm van het beertje is een gouden vlinder neergestreken, of gaat die weg vliegen?

Grafbeeld *De vogel met vogelschaal*

Ab had geen gelukkig leven. Toen hij geen uitweg meer zag, is hij er uitgestapt. Inspiratie voor het beeld was een gedicht waarin één van zeven vogels uit een openstaande kooi ontsnapt en later terugkomt om de andere vogels te vertellen dat hij het goed heeft in de andere wereld. In het beeld ligt het silhouet van een vliegende vogel voor de opening in een wolk.

Ook zijn moeder ligt er nu. Voor haar is een vogeldrinkschaal gemaakt. Op de rand zijn haar naam en de data vermeld.

Emre Can

3D

Emre Can heeft zich gaandeweg gespecialiseerd in 3D-printen. Dat is best een ingewikkeld proces en het is interessant om te zien dat hij met deze techniek resultaten bereikt die er eigenlijk heel spontaan uitzien, wat je van een digitale techniek niet echt zou verwachten.

Keramist [Emre Can](#) (Turkije, 1984) is altijd geïnteresseerd geweest in nieuwe manieren van vormgeven. Zo komt hij tot heel nieuwe benaderingen. 'Vaak probeer ik mijn werk te verbinden met wat ik meemaak of met andere interessante gebeurtenissen. Dit vind ik fijn om te doen en het geeft me eindeloos veel inspiratie. Zo kan ik verbanden leggen en echt iets nieuws creëren.'

Printen

Als kind had Emre eigenlijk meer zin in sport dan in andere activiteiten. 'Eerlijk gezegd ben ik ook niet in een artistiek gezin opgegroeid. Er moest thuis gewerkt en geld verdiend worden. Met kunst en keramiek maakte ik pas op de middelbare school kennis. We woonden in een regio met veel keramiekfabrieken en op school werd het werken met klei dus ook onderwezen. Na de

Op de vorige pagina: *Power of Nature Series 3*, 2020, 12 x 11 x 11 cm
Op de volgende pagina: *Seljuk Series, vase*, 2021, 23 x 20 x 16 cm
▼ *Infill Series, pot 1*, 2023, 32 x 21 x 21 cm. Foto's bij dit artikel: Emre Can

▲ *Infill Series, pot 2*, 2023, 23 x 21 x 21 cm
Op de volgende pagina: *Seljuk Series Erupt Vase*, 2020, 16 x 13 x 14 cm

middelbare school heb ik me in keramiek gespecialiseerd, op bachelor-, master- en PhD-niveau. Tijdens mijn studie groeide mijn liefde voor het werken met klei en sindsdien kan ik mijn handen er niet meer van afhouden.' Inmiddels is Can universitair docent aan de Bilecik Şeyh Edebali Universiteit, faculteit voor schone kunsten, afdeling keramiek en glas. 'Ik geef les en werk ook aan mijn eigen ontwikkeling. Vooral het integreren van 3D-printers in het curriculum is voor mij

een belangrijk doel. Mijn studenten zijn altijd enthousiast over de nieuwe mogelijkheden met deze techniek.'

Ontwerp

Tijdens zijn studie was Emre vooral geïnteresseerd in industrieel keramisch design. 'Ik ontwierp industriële vormen en maakte daar mallen voor, maar gaandeweg ging ik er steeds vrijer mee om en werden het sculpturen met een eigen

zeggingskracht. Ik ging toen de mogelijkheden en grenzen van het vormgeven met mallen te verkennen. Ik wilde eigenlijk nieuwe vormen creëren die met de hand niet te maken zijn. En toen ik

3D-printers ontdekte, wist ik dat dit de volgende stap zou zijn. Sindsdien gebruik ze om mijn objecten mee te maken.'

Op de volgende pagina: **Power of Nature Series 5**, 2020, 14 x 7 x 10 cm
▼ **Infill Series, pot 4**, 2023, 27 x 21 x 21 cm

▲ *Infill Series Baby 1*, 2023, 18 x 25 x 14 cm
Op de volgende pagina: *Infill Series, pot 3*, 2023, 30 x 21 x 21 cm

Techniek

Het maakproces met de 3D-printer is best ingewikkeld en tijdrovend. 'Natuurlijk denk ik tevoren na over de vormgeving en de techniek. Daar ben ik in mijn hoofd eigenlijk altijd wel mee bezig. En uiteindelijk krijgt alles vorm wanneer ik aan de computer ga zitten en het 3D-tekenprogramma opstart. Zodra het 3D-bestand klaar is, kan ik het printen. Daarvoor gebruik ik meestal een plasti-

sche porseleinklei, die ik kant-en-klaar koop. De stook is op 1300 °C. Glazuur gebruik ik niet. Soms kleur ik het porselein in met kobaltoxide en krijg zo een prachtige matblauwe kleur.' Alles met elkaar is het best een ingewikkeld proces, dat 3D-printen. 'Ja, soms gaat het ook fout. Maar daar moet ik dan het beste van maken. En soms komen er nieuwe ideeën uit die fouten.'

Ane-Katrine von Bülow

Keramiek & grafiek

Ane-Katrine von Bülow combineert functionaliteit met een minimalistische esthetiek. Heldere lijnen domineren zowel de vorm van haar objecten als de strakke geometrische patronen op de huid. Op overtuigende wijze versmelten lijn en vorm tot een uitdrukking van ingetogen elegantie.

Al op de lagere school ontdekte [Ane-Katrine von Bülow](#) (Denemarken, 1952), toen ze met klei ging werken, hoe leuk het is om vormen te creëren. Het was het begin van een levenslange fascinatie. Vooral heldere vormen en lijnen trokken haar aan. Ze besloot daarom een designopleiding te gaan volgen aan de Koninklijke Deense Kunst-academie.

Zwart-wit

Na de academie wilde von Bülow haar blik op kunst verruimen. Ze maakte een twee jaar durende wereldreis. De vier maanden die ze aan het einde daarvan doorbracht in Japan, hadden de grootste impact. 'De esthetiek en kunstvormen van dit land maakten op mij een diepe indruk. Het

meest was ik gegrepen door *sumi-e*. In deze traditionele vorm van kalligrafie (墨 *sumi*, Chinese inkt, 絵 *e*, schilderij), wordt zwart gebruikt om een voorwerp of narratief af te beelden. In opperste concentratie schildert de kunstenaar het object dat ze wil weergeven. Vorm wordt daarbij gereduceerd tot zijn essentie. Het wit, waarop de vorm geschilderd wordt, creëert negatieve vormen. Ook deze lege ruimtes zijn heel krachtig. In het eindresultaat zijn het zwart en het wit even belangrijk.'

Papier wordt porselein

Haar ervaringen inspireerden Ane-Katrine om de sobere maar krachtige expressie van *sumi-e* toe te passen op keramiek. Porselein, met z'n mooie

Op de vorige pagina: Vierkanten op driehoeken, 2018-2024, zeefdruk op porselein, 5 x 4 tot 21 x 27 cm
Op de volgende pagina: **CrossOver** (driehoekige grondvorm), zeefdruk, wit geglaazuurd steengoed, 36 x 27 tot 62 x 41 cm
▼ Uit de serie cirkels, 2004-2024, porselein, zeefdruk, Ø 24 x 12 cm. Foto's bij dit artikel: Ole Akhøj

witte tinten, leek heel geschikt als alternatief voor papier. Er was alleen een probleem: in de jaren zeventig was voor de Deense keramiekwerkplaatsen geen porseleinklei beschikbaar. Alleen de grote porseleinfabrieken, zoals Den Kongelige Porcelænsfabrik en Bing & Grøndal werkten met dit materiaal. Met haar studiebegeleider, Snorre Læssøe Stephensen, ontwikkelde von Bülow het recept voor een porseleinmassa die op de schijf en in mallen kon worden gebruikt. Nog altijd gebruikt men in Denemarken dit mengsel alom gebruikt; ook Ane-Katrine doet dat nog steeds.

Strakke vormen

Mallen helpen von Bülow om de sierlijke, strakke vormen te maken waar ze van houdt. Elk project begint met het mengen van de gietklei en het volgietsen van de mal. Na tien minuten, als het water voldoende uit de klei is getrokken, haalt ze de vorm uit de mal. Ze laat de gieteling nog iets verder drogen en plaatst hem op een boetseerschijf. De huid moet zo glad mogelijk worden. Met een lomer verwijdert ze daarom alle oneffenheden aan zowel de binnen- als de buitenkant. De vorm kan nu volledig drogen. Als het zover is, stookt ze hem in een elektrische oven en dan is hij klaar voor het aanbrengen van de decoratie.

Van organisch tot geometrisch

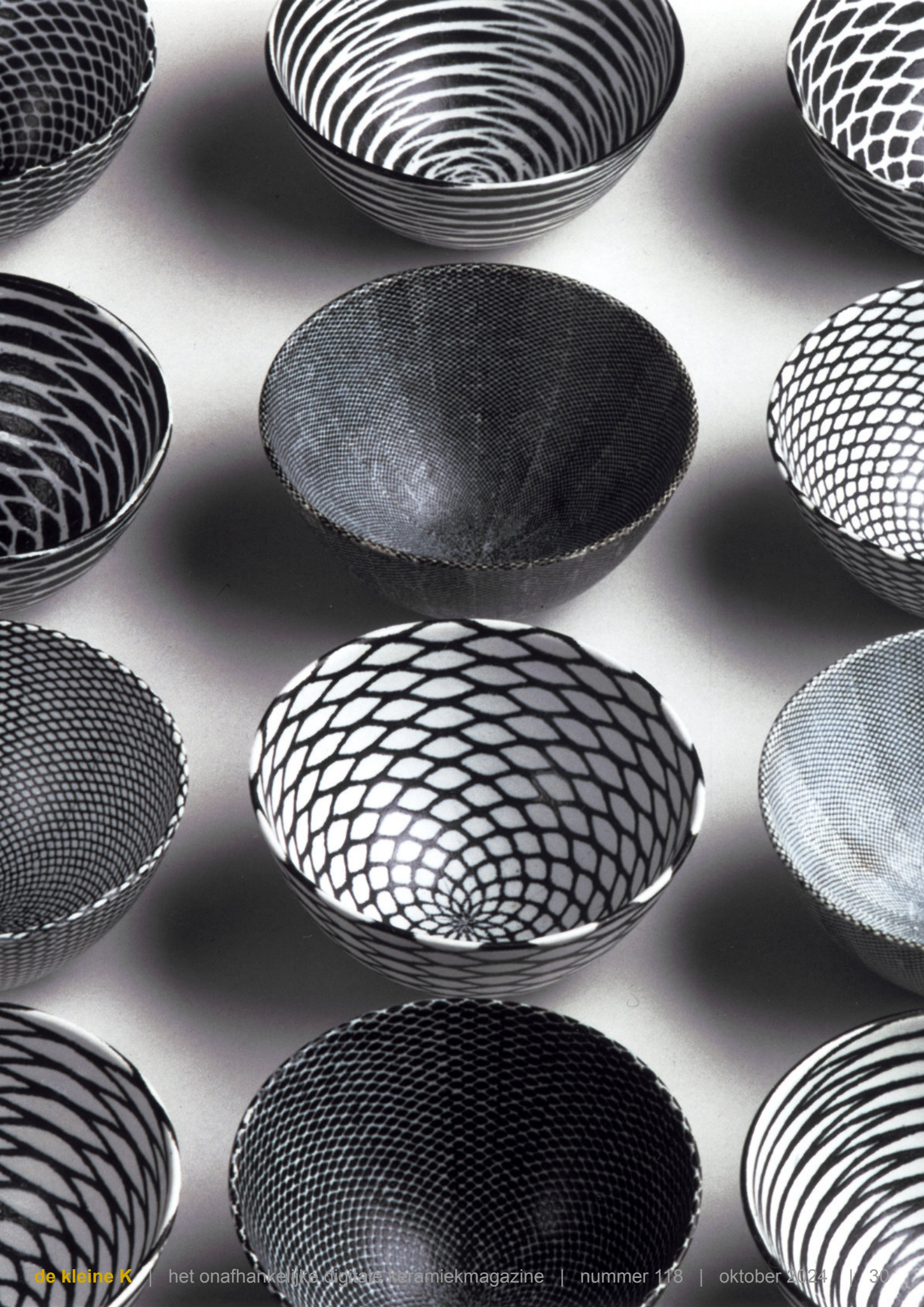
De invloed van *sumi-e* is duidelijk zichtbaar op de zoutgeglazuurde objecten en daarmee de verwijzing naar de Japanse esthetiek. Ander werk decoreert de kunstenaar met krachtige geometrische patronen. Ze heeft hierin een verbluffend niveau bereikt. Beide series hebben hun eigen artistieke expressie. 'De *sumi-e* decoraties zijn een abstracte interpretatie van iets in de natuur en als afbeelding toegevoegd aan de vorm. Op de vazen met een geometrisch patroon wordt de kom of vaas volledig opgenomen in een geometrisch lijnenspel op het object. De uitvoering in zwart en wit geeft het object een krachtige, minimalistische uitdrukking. Vorm en expressie vloeien in elkaar over tot een levendig, muzikaal statement: de negatieve en positieve ruimtes, het digitale en het analoge, het artistieke en functionele gaan met elkaar een vruchtbare en harmonische dialoog aan.'

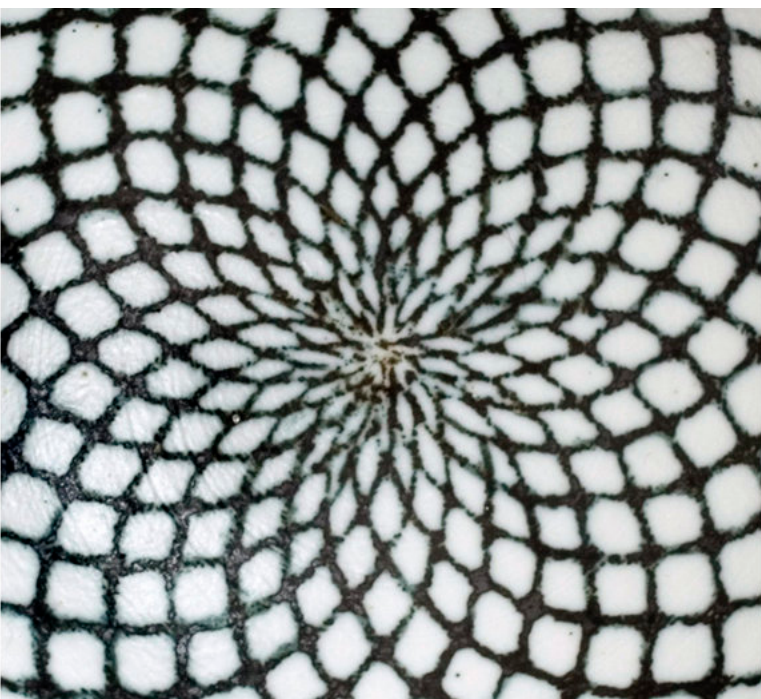
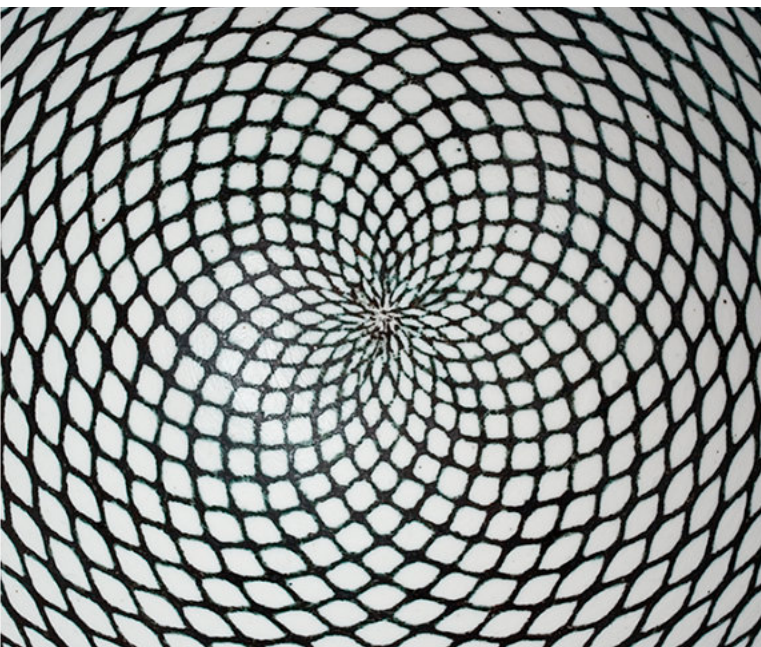
◀ (Boven) *Helmkruid*, 2009, porselein, zoutglazuur, Ø 48 x 24 cm

◀ (Midden) *Grassen*, 2009, porselein, zoutglazuur, Ø 42 x 21 cm

◀ (Onder) *Fragmenten*, 2010, porselein, zoutglazuur, Ø 16 x 27 cm

Op de volgende pagina: *Circles*, zeefdruk op porselein, Ø 18 x 9 cm

Patronen

Met hulp van het computerprogramma *3D Studio Max* ontwerpt Ane-Katrine geometrische patronen die exact op de binnen- en buitenzijde van het object passen. Deze ontwerpen zijn ontleend aan patronen die ze in de natuur ontdekt, op een schelp bijvoorbeeld, een dennenappel of in een bloem. Ook de patronen van de middeleeuwse Italiaanse wiskundige Fibonacci zijn een belangrijke bron van inspiratie.

Puzzelstukken

Om het patroon op de huid van het object over te brengen, maakt de computer een reeks prints die elk de vorm hebben van een langgerekte driehoek. Daarvan maakt Ane-Katrine op papier een zeefdruk met behulp van een dikke, olie-achtige, zwarte stain. Deze koopt ze in Korea. Om te voorkomen dat de stain tijdens het stoken uitloopt, mengt ze er porseleinpoeder doorheen. Zo blijft de lijntekening goed scherp. Nadat ze het patroon heeft afgedrukt, snijdt Ane-Katrine de driehoeken zorgvuldig uit en plakt ze op de huid: de basis sluit aan op de bovenrand van de vaas, de punten komen samen in het middelpunt van de bodem. Dit is een zeer tijdrovend karwei. Het vergt uiterste concentratie om het patroon recht en regelmatig op de huid aan te brengen.

Monnikenwerk

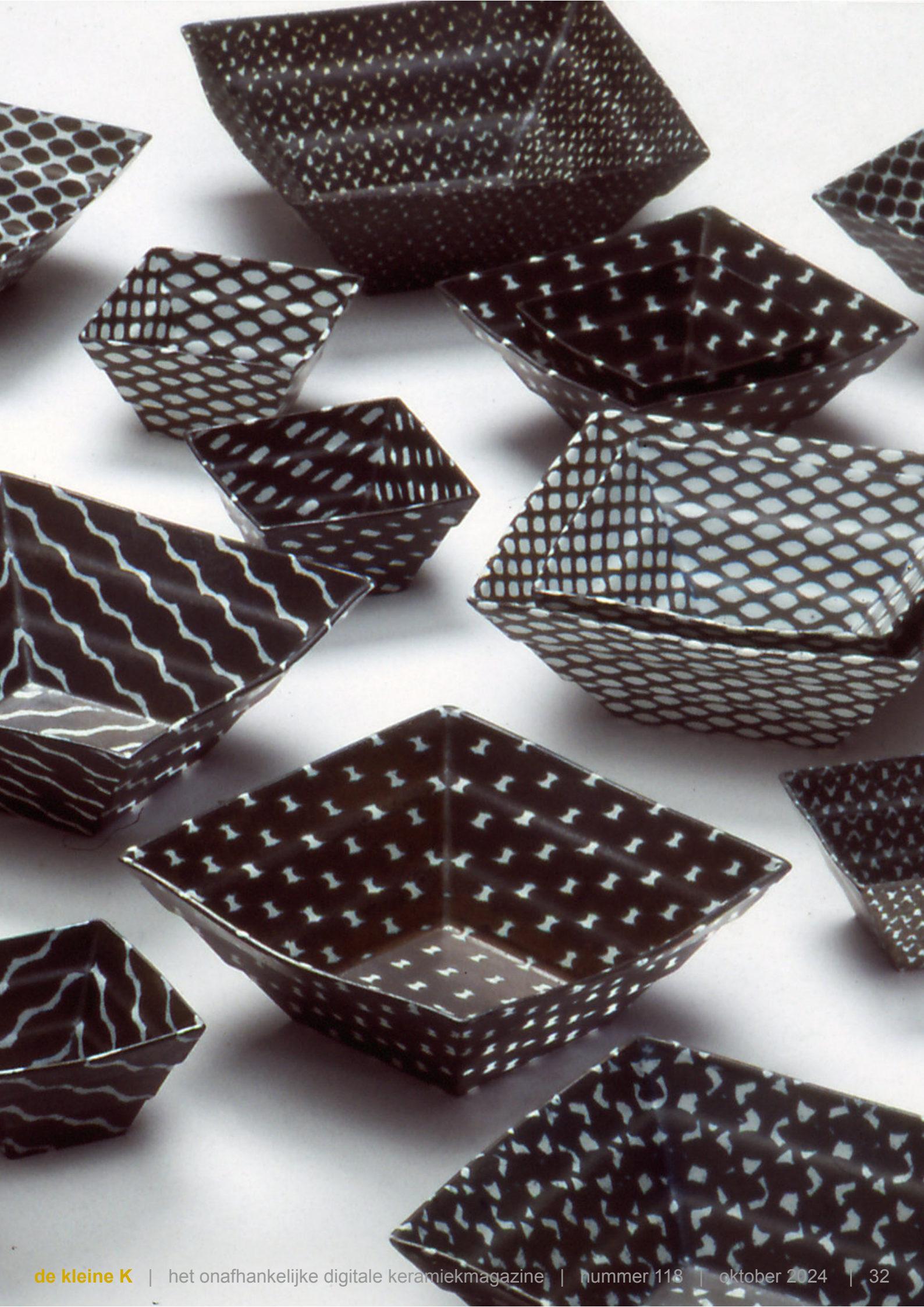
Als de klei de stain heeft opgenomen, verwijdt von Bülow voorzichtig het papier. Hierna krast ze eerst alle zwarte foutjes weg en daarna vult ze met een penseel alle wit gebleven plekjes van het patroon in. De kleinste afwijking zal het eindresultaat verstoren. Het is wederom een tijdrovende klus: alles bij elkaar kan het tot twaalf uur vergen om het patroon op een groter object aan te brengen!

Glazuurstook

Als het lijnpatroon uiteindelijk helder en scherp op de huid staat, bespuit Ane-Katrine zowel de binnen- als de buitenkant met een transparant matglazuur. Hierna is het werkstuk klaar voor de glazuurstook in haar gasoven. De stain versmelt met de huid en neemt tijdens deze stook op hoge temperatuur zijn kenmerkende zwarte kleur aan.

◀ *Zeefdruk op de bodem van diverse kommen, 2004-2024*

Op de volgende pagina: **Squares**, 2004-2024, zeefdruk op porselein, 8,5 x 5, 13 x 5,5 en 16,5 x 6,5 cm

Final touch

Na de glazuurstook kan nog een derde stook op hoge temperatuur volgen om kleine onregelmatigheden weg te werken. Alles is erop gericht het wit porseleinen oppervlak en de zwarte tekening een optimale, minimalistische expressie te geven.

Kleur

Als contrast met haar zwart-witte werk en om daarmee een wisselwerking te creëren, maakt Ane-Katrine ook een serie sculpturale vazen met een heldere, monochrome kleur. De buitenzijde werkt ze af met een dekkend matglazuur, de binnenzijde met een glansglazuur van dezelfde kleur. Dit benadrukt hun sculpturale vorm.

Mr and Mrs Kop

De dialoog tussen zwart en wit inspireert von Bülow nog steeds om nieuwe vormen te ontwerpen. Onlangs ontstond zo *Mr and Mrs Kop*, een set

kopjes vol contrasten: kelkjes van dun, glanzend geglaazuurd, transparant wit porselein rusten op een voet die is afgewerkt met een matzwart glazuur. Als vervolg hierop ontwierp Ane-Katrine de uitgebreidere, hieronder afgebeelde set *Van kopje tot kom*, die uit één kopje en drie schalen bestaat.

Nieuwsgierig geworden? *Mr and Mrs Kop* zijn te zien op de tentoonstelling *The Cup and the Potter* in het [Design Museum Danmark](#). Van 14 november 2024 tot 27 mei 2025 worden daar de nieuwste kopjes van dertig Deense keramisten gepresenteerd.

Sander Hendriks

Op Ane-Katrines website staat een [filmpje](#) over haar creatieve werkproces.

▼ *Van kopje tot kom*, 2024, porselein, Ø 10 x 8 tot Ø 28 x 16 cm

Op de volgende pagina: monochrome vazen, 2022-2024, porselein, Ø 15 x 20 tot Ø 16 x 27 cm

Nieuw in het assortiment: DiamondCore. Het summum onder de gereedschappen.

Keramikos

Van alle markten thuis. Of u nou komt shoppen voor materialen of voor inspiratie. Of u al jaren klant bent of voor de eerste keer binnenkomt. Wat u ook wilt maken, wij zijn er voor u. Welkom bij Keramikos, de grootste leverancier van kunstenaarsbenodigdheden.

Conradweg 19 • 2031 CM Haarlem • 023 542 44 16 • www.keramikos.nl

LA CÉRAMIQUE KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Leren en genieten in Cordes-sur-Ciel of La Borne
Werken onder leiding van professionele keramisten

In 2025 onder andere:

François Gallisaires, Fernand Everaert, Denis di
Luca, Susanne Lukács-Ringel, Rachel Wood, Terry
Davies, Pep Gomez, Kamila Dziedzic en Nina Lund

Klik **hier** voor alle cursussen
of kijk op www.laceramique.com | +33 (0)563 537 297

**Advertentiemateriaal voor het volgende
nummer graag aanleveren
vóór 15 oktober**

Keramiekworkshops

Bekijk nu het gevarieerde [aanbod bijzondere kera-
miekworkshops](#) van beeldend kunstenaar, keramist
en bevrogen docent Peter Waltman.

Dit jaar al bijgedragen?

Bedankt!!!

Zo kunnen we weer verder...

de Hazelaar ART SUPPLIES

alles voor de keramist

**Een ruim aanbod in grondstoffen en
handgereedschappen, gipsmallen,
draaischijven, kleiwalsen, ovens
en de glazuren van Botz, Terracolor
en Magma.**

**Meer dan 60 kleisoorten
op voorraad.**

kijk voor meer informatie en
staffelkortingen op onze website:

www.hazelaar.nl

Pimpelmees 1 - 3766 AX - Soest
+31 (0)35 6012825 - info@hazelaar.nl

"In een omgeving waar alles om klei draait, mocht ik de kneepjes van het vak leren!" - Rachel Buikema, diploma behaald in 2020

Spreekt jou dit aan? Kom naar de NKO!
Meer informatie over onze opleiding én korte keramiekcursussen, vind je op www.keramiekopleiding.nl

K Nederlandse
Keramiekopleiding

Winterdijk 4a, NL-2801 SJ Gouda
+31 (0)182-515274
www.keramiekopleiding.nl

Mis geen
nieuwe films
van de kleine **K**
Neem **hier** een
abonnement
op ons
YouTube-
kanaal

Keramiek
Centrum Limburg

- Winkel
- Opleidingen
- Workshops
- Verjaardagen
- Vrijgezellen
- Bakservice tot 1m70 hoogte
- Teambuilding

Alles voor de keramist!

+32 (0)89 24 20 40
Info@keramiekcentrum.be

Openingsuren:

Ma:
gesloten

Di t.e.m. Vr:
09u00 tot 12u00
13u00 tot 18u00

Za:
10u00 tot 17u00

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

*Wat u ook nodig heeft,
wij kunnen
erfor zorgen.*

**van OVEN
tot GLAZUUR**

WWW.SILEX.NL

De Meerheuvel 21
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel. 073 - 631 25 28
info@silex.nl

Telfordstraat 14
8013 RM Zwolle
Tel. 073 - 631 54 05
zwolle@silex.nl

@silextotaalservice

keramiekmaterialen

Inspiratie **M**omenten

Marta Dervin, **Artefact** uit de serie **Fukai**, 2024, steengoed met glazuur van gesteenten uit de natuur, Ø 16 x 22 cm

Maak de keramiekwereld
mooier! Klik **hier** om
vriend (€ 20) van
de kleine **K** te worden

...of Vriend (€ 50) ...of VRIEND (€ 100)

en steun zo de kleine **K**, om elke
maand een mooi magazine te kunnen
uitgeven en regelmatig de papieren
versie: het grote **K** boek

Natuurlijk kunt u ook gewoon
doneren op IBAN
NL68INGB0007343733 t.n.v.
Stichting k+K

Een betaalverzoek staat voor u klaar
(geldig t/m 25 oktober 2024):

€ 20 of **€ 50** of **€ 100**

Knowhow

Vera Stoefs

Porseleindesign

Het serviesgoed dat Vera Stoefs draait en giet heeft zuivere vormen. Het is iets traditioneel van uitstraling en is dus gemakkelijk te combineren met verschillende interieurs. Kleine kleurige decoraties accentueren de vorm van de borden, kommen, schalen en kopjes. De klant kan kleurvarianties kiezen.

Vera Stoefs (België, 1959) probeert mensen blij te maken met haar serviesgoed: 'Ik wil een stukje schoonheid in hun dagelijks leven brengen. Zoals het plezier om het ontbijt uit een mooie kom te kunnen eten, elke dag opnieuw. Het motiveert me enorm wanneer mensen hun bestelling komen ophalen en duidelijk meer dan blij zijn en een jaar later laten weten dat ze het elke dag met plezier gebruiken. Want het porselein voelt heel fijn aan.'

Collecties

Het assortiment ontwikkelt zich op een natuurlijke manier. 'Dat gaat zo: ik maakt eerst een koffiekopje. Daar wil ik dan een espressokopje

bij en een theekop en dan ben ik op weg. Gelukkig is mijn werk best tijdloos, dus ik maak niet elk seizoen een nieuwe collectie. Ik bouw verder op wat ik al heb en ik voeg ontbrekende elementen toe. Klanten kunnen hun eigen servies samenstellen, want ik heb een hele serie modellen staan in vorm en kleur. Sommigen komen met een *moodboard* van hun interieur en kiezen zo wat past.'

Geen fabriek

Vera houdt alles bewust kleinschalig: ze wil kwaliteit leveren. Kwantiteit is niet de bedoeling. 'Ik maak functioneel werk en daar probeer ik een mooie vorm aan te geven. Authentiek. Dat proces

*Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Andrea Handl
Foto op de deze pagina: Jos Verhoogen*

Foto op de volgende pagina: Jos Verhoogen

kost tijd en ik maak heel wat prototypes voor ik zover ben. Kwaliteit betekent ook altijd weer verbeteren. Ik ben toch een beetje een perfectionist.' Inspiratie komt bij Stoefs meestal tijdens het maken. 'Als ik aan het draaien ben, komen er al ideeën voor een volgende vorm. Maar ook alles wat met architectuur en interieur te maken heeft, is inspiratie voor me. Architectuur is toch het top-punt van ontwerpen: het feit dat je kan rondlopen in je ontwerp is toch geweldig! Nog mooier is het als de architect gebouw, interieur en gebruiksvoorwerpen ontwerpt.'

Porselein

Vera is bouwkundig ingenieur. 'Mijn ouders hadden echt geen oren naar een creatieve opleiding voor mij. Muziek was wel belangrijk thuis, maar verder was het heel rationeel en nuchter. We

mochten wel naar de universiteit, dus dat deed ik. Vijfendertig jaar geleden kwam keramiek om de hoek kijken. Tijdens een kookcursus zat ik naast iemand die keramiek deed op een avondschool en daar enthousiast over was. Ik was toen een jonge moeder met twee kinderen en een fulltime job, op zoek naar iets voor mezelf. Terwijl mijn derde zoon onderweg was, heb ik mij in 1991 ingeschreven bij het IKA (Instituut voor Kunstambachten, Mechelen) en het was meteen een *match*.' Stoefs bleef er acht jaar. 'Draaien was er het eerste jaar niet bij, we moesten handopbouwen. Na dat jaar heb ik dat nooit meer gedaan... In die jaren bezocht ik overal draaicursussen en dat ben ik sindsdien blijven doen.'

Tijdens de opleiding leerde Vera allerlei keramiektechnieken. 'Maar al gauw wist ik dat porselein draaien mijn ding was. Thuis werkte ik al met

porselein in mijn kleine atelier, eerst op een schopschijf en later op een elektrische draai-schijf. Na mijn studie breidde ik mijn atelier uit met een oven en begon ik vooral grote steengoed schalen en vazen te maken. Hoewel ik mezelf echt een draaier voelde, kwam ik door workshops bij Sasha Wardell in de wereld van gegoten, functioneel serviesgoed terecht. Het ontwerpen van mallen leerde me nauwkeuriger te werken. Mijn eerste collecties waren gegoten stukken, maar later ben ik ook serviesgoed gaan draaien, eerst met Limoges en nu met Audrey Blackman porselein.'

Samenwerken

Lesgeven was en is voor Stoefs leuk en intensief. 'Ik heb een tijdje lesgegeven in mijn eigen atelier, maar dat was uiteindelijk niet te combineren met

mijn eigen productiewerk. Dus nu geef ik les in andere ateliers, vooral met porseleinworkshops. Ik wil de drempel voor het werken met porselein lager maken en laten zien dat het best meevalt. Ik leg dan de nadruk op technisch correct draaien en oog voor het ontwerp. Het is samen ontdekken. Dat doe ik ook met een aantal collega's, met wie ik [tentoonstellingen](#) door het hele land organiseer.'

Ondernemer

Als keramist moet je ook ondernemer zijn. 'Daar bereidt de opleiding je eigenlijk niet op voor. Gelukkig had ik in mijn vorige baan als afdelingshoofd al wat financiële en marketingervaring opgedaan. Toen ik fulltime keramist werd, volgde ik ook een opleiding bij Unizo, wat ik iedereen zou aanraden die wil starten. Zolang je nog een

andere baan hebt, is er de luxe om je creatieve onderneming zonder zorgen te ondersteunen, zoals Elisabeth Gilbert mooi uitlegt in haar boek *Big Magic*. Maar zodra je volledig afhankelijk bent van je creatieve werk voor inkomen, moet je soms concessies doen. Om te voorkomen dat mijn passie alleen maar werk wordt, deel ik mijn tijd bewust in. Seriematig werken helpt me om mijn vaardigheden en efficiëntie te verbeteren, maar ik zorg er ook voor dat er genoeg ruimte blijft voor spelen en ontdekken. Daarnaast zorgt het lesgeven en organiseren met collega's voor menselijk contact, iets wat ik echt nodig heb. Want alleen in het atelier is maar alleen...'

Vera over het productieproces

'Keramiek maken verloopt altijd volgens een vast patroon. Eerst draaien, dan afdraaien, laten drogen, biscuitbak, schuren, glazuren, hoogbak en weer schuren. Bij gegoten werk is het proces bijna hetzelfde, alleen begint dat met gieten, drogen en daarna bisponzen. Mijn decoraties beperken zich tot inlegwerk en het inkleuren van porselein met stains. Het inlegwerk gebeurt altijd recht-

streeks op de schijf. Ik breng lijnen – cirkels dus – aan. Dat is mijn signatuur. Recent ben ik ook begonnen met marmeren. Daarvoor meng ik wit en gekleurd porselein op de schijf. Dat is leuk om te doen.

Ik plan mijn productieweken altijd in mijn jaarplanning. Alles begint met het voorbereiden van het porselein, maar ik begin niet helemaal vanaf nul. Ik gebruik gekocht porselein van Valentines voor het draaien en Mont Blanc voor het gieten. Zowel het verse draaiporselein als het gerecyclede spul gaat eerst door de strengenpers, met vacuüm. Die is echt mijn beste vriend, want zo krijg ik het porselein precies op de juiste hardheid. Ik maak in één keer genoeg porselein aan voor een productiecyclus. Op één dag draai ik zoveel als ik de volgende dag kan afdraaien (gelukkig is mijn atelier verwarmd, dat is wel luxe). Afdraaien kost vaak net zoveel tijd als draaien, soms zelfs meer. Ik draai nooit veel vooruit om later alles af te draaien; ik werk per kleine serie. Alles draai ik op houten of gipsen bats of biscuittegels voor kleine stukken.

Na het afdraaien gaan de stukken naar de droogruimte naast mijn atelier. Voor sommige stukken, zoals met oortjes, gebruik ik een afgesloten box om ze langzaam te laten drogen. Ik draai mijn werk zo min mogelijk om en ze drogen recht op gips of hout.

Mijn oven, een H&C die ik vijftientig jaar geleden kocht, is best groot. Het duurt vaak even voordat hij vol is, wat onhandig voor kleine bestellingen. Daarom heb ik nu ook een kleinere oven van 60 liter. Ik wissel tussen de ovens, maar doe altijd eerst een droogstook. De stookcurves zijn zoals bij steengoed. Na de biscuitbak schuur ik alles met *wet&dry* schuurpapier, meestal op de schijf en altijd met water. Stukken met oortjes schuur ik met de hand. Daarna spoel ik alles af, laat het een dag drogen en dan ga ik transparant glazuren. Kleine stukken giet ik en platte of speciale vormen spuit ik. Daarna ga ik weer opschonen en dan volgt de hoogbak (vroeger

1260 °C, nu 1240 °C, wat het maximum is voor het porselein dat ik nu gebruik). Na de hoogbak schuur ik de ongeglazuurde delen met diamantpads en was ik alles weer af.

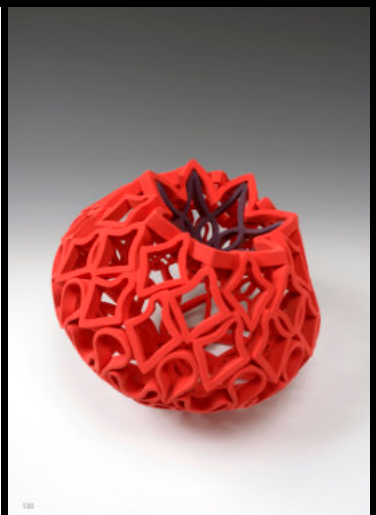
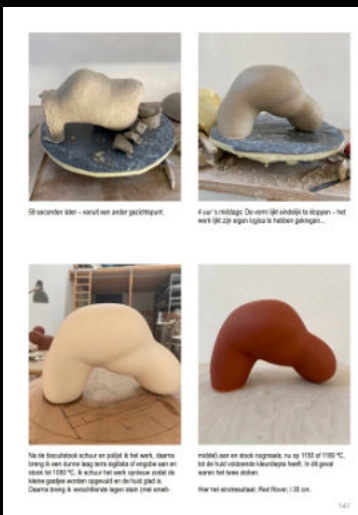
Voor gegoten werk gebruik ik zoveel mogelijk mallen in één keer. Tijdens het gieten staat mijn atelier er vol mee, dus dan draai ik even niet. Van mijn populairste stukken heb ik meerdere mallen (tot wel acht stuks), anders schiet het niet op. Ik laat de stukken een nacht in de mal zitten en haal ze er dan uit om te drogen. Voor vormen die snel vervormen maak ik een *setter* (soort steun). Die droogt tegelijk met het stuk. Als alles beëndroog is, spons ik de randjes bij, en vanaf dat punt verloopt het proces zoals bij gedraaide stukken.'

Op de volgende pagina's laat Vera wat impressies van het productieproces zien. De foto's zijn van Andrea Handl van haar project *The Art of Making*.

De grote K deel vier is nu te koop

Deze nieuwe **grote K** is weer een mooie bron van inspiratie en knowhow en mag in geen enkel atelier ontbreken.

Belangrijke vragen komen aan de orde: Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die al wel gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Wat welke materialen, technieken en gereedschappen? Bekende en beroemde kunstenaars geven in dit boek hun persoonlijke antwoorden en geven bovendien inzicht in hun technieken met duidelijke voorbeelden. U kunt ze stap voor stap volgen.

U kunt dit vierde deel bestellen in de **webshop** van **de kleine K**. Ook via de **mail** is dat mogelijk (o.v.v. uw naam en adres). Verzendkosten Nederland € 5, West-Europa € 9.

Het grote K boek 4

HET grote KERAMIEK inspiratie en knowhow BOEK, Mels Boom, 2023, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig. ISBN 978-90-825430-3-2, € 39,95

Meer dan 50 jaar ervaring als betrouwbare
leverancier voor de keramist

Officiële invoerder/verdelers van Amaco glazuren

PC-20 Blue Rutile over
PC-36 Ironstone

PC-4 Palladium over
PC-29 Deep Olive Speckle

PC-28 Frosted Turquoise over
PC-59 Deep Firebrick

PC-23 Indigo Float over
PC-12 Blue Midnight

Ter Mote 5 - 9850 Nevele
tel. 0032 (0)9 226 28 26
info@colpaert-ceramic.be
www.colpaertonline.be

Mis geen nieuwe films
van de kleine **K**
Neem **hier** een abonnement
op ons YouTube-kanaal

Foto van de maand

Keramieken lamp op het Doelenplein, Delft. Foto: Mels Boom

Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

Podium

Prinsessehof verwerft kinrande stapeldoos

Keramiekmuseum Prinsessehof heeft een uitzonderlijke aanwinst verworven: een zeldzame zestiende-eeuwse kinrande doos uit Jingdezhen (China). De vierdelige porseleinen stapeldoos, gedecoreerd met overglazuur ijzerrood en bladgoud, werd vermoedelijk gebruikt als luxe-item tijdens de Japanse theeceremonie. Wereldwijd zijn slechts drie van dergelijke stukken bekend; de andere twee bevinden zich in privécollecties in Japan en Brazilië.

Kinrande (金襴手) porselein werd in China gemaakt tijdens de Jiajing (1521-1567) en Wanli (1572-1620) periodes, zowel voor de lokale als de exportmarkt. De voornaamste afzetmarkten waren Japan en het Midden-Oosten, in het bijzonder het Ottomaanse rijk. Via de Ottomanen zijn verschillende stukken in Europa beland; dit gebeurde voornamelijk als gift aan heersers zoals de Medici. De Portugezen en Spanjaarden namen met hun handelsschepen ook kinrande porselein mee naar Europa, al was dit aantal in

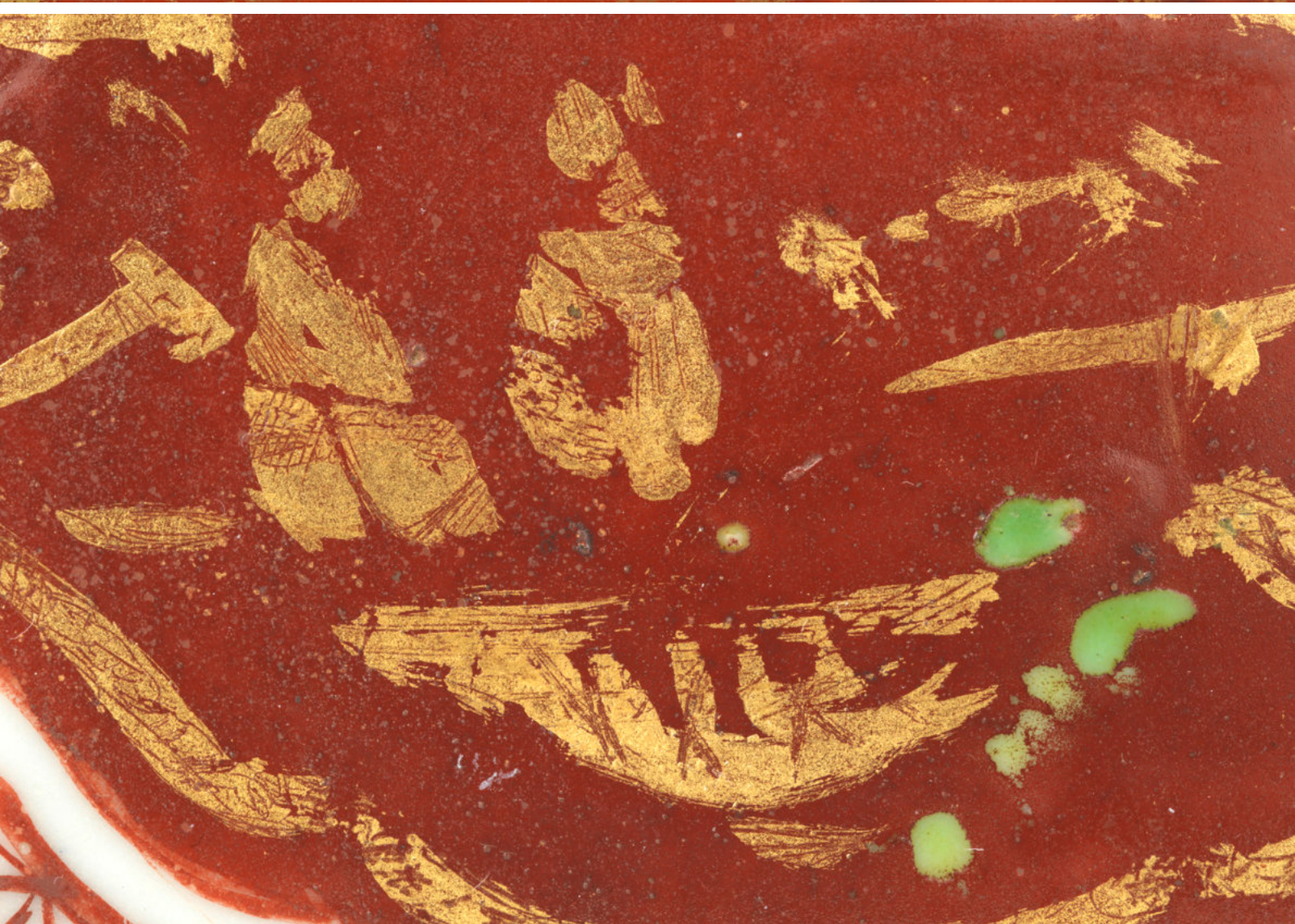
vergelijking met het meer bekende blauwwit porselein zeer gering. Vandaar dat kinrande voorwerpen vandaag de dag erg zeldzaam zijn.

Theeceremonie

Het woord kinrande heeft zijn oorsprong in de Japanse taal en betekent 'goudbrokaat-stijl', dit vanwege de overeenkomst met goudbrokaat dat in die periode in de mode was. Deze term voor keramiek wordt in Japan voor het eerst genoemd in historische bronnen tijdens de zeventiende

Op de vorige pagina: Kinrande stapeldoos in de vaste presentatie van Keramiekmuseum Prinsessehof, foto: Hoge Noorden, Jacob van Essen. Op de volgende pagina: kinrande stapeldoos (details), foto: Jorge Welsh
▼ *Onderdelen van de kinrande doos, foto: Jorge Welsh*

eeuw in relatie tot de theeceremonie. De doos is zeer waarschijnlijk speciaal voor de theeceremonie gemaakt.

In Japan werd dit soort dozen om eten in te bewaren jūbako (重箱) genoemd en doorgaans gemaakt van lak. De theeceremonie kende verschillende uitvoeringen, van ingetogen met het gebruik van simpele, rustieke objecten tot uitbundige ceremonies met luxe-objecten. Daarnaast was het vanaf de vijftiende eeuw in de mode om Chinese voorwerpen te gebruiken; dit stond bekend als karamono suki (唐物好き, liefde voor Chinese dingen). Kinrande porselein was hier uitermate geschikt voor en deze doos zal een geliefd object zijn geweest bij luxe theeceremonies. Kinrande porselein in het algemeen, en zeker bijzondere vormen als deze, zijn zeer zeldzaam.

Productie en decoratie

Het vervaardigen van kinrande porselein was een kostbaar en arbeidsintensief proces. Het porselein werd voorzien van meerdere lagen glazuur en moest daarom een aantal keren de oven in. Daarna werd een decoratie met bladgoud aangebracht en gepolijst. Deze gouddecoratie is zeer gevoelig voor slijtage en ontbreekt daarom tegenwoordig op veel kinrande voorwerpen. De aanwinst van het Prinsessehof is op deze zelfde wijze gedecoreerd en op dit voorbeeld is de gouden decoratie nog prachtig bewaard gebleven. Op alle vier de zijdes en het deksel zijn diverse decoraties aangebracht met scènes van mensen in een landschap, omgeven door geometrische patronen en kersenbloesem. Een charmant detail zijn enkele spatten groen glazuur. Op de onderzijde bevindt zich het karakter 天 (tian), wat *hemel* betekent.

Deze stapeldoos is een voorbeeld van het technisch vernuft van de Chinese pottenbakkers. Het produceren van voorwerpen met rechte wanden is veel complexer dan van voorwerpen met ronde wanden, vanwege het gevaar van vervorming. Daarbij is het in elkaar laten passen van de verschillende onderdelen een moeilijk karwei, vanwege de krimp van de klei tijdens de verschillende bakgangen; bovendien is de ongebruikelijke techniek van de decoratie in bladgoud erg tijdrovend.

Flexibel

De kinrande stapeldoos toont aan hoe de Chinese productie eenvoudig aangepast werd aan de smaak en vereisten van buitenlandse markten,

zoals die in Japan. Dit gebeurde ook voor andere markten, zoals die in West-Azië en Zuidoost-Azië. Op het moment dat deze stapeldoos werd geproduceerd, was Japan nog niet in staat om zelf voorwerpen van porselein te maken. Het was dus niet alleen in de mode om Chinese producten te gebruiken, in het geval van porselein was het noodzaak om deze te importeren.

Deze vroege voorbeelden van het inspelen op een smaak die niet de eigen is, markeren de aanloop naar de explosieve groei van het *chine de commande* (op bestelling gemaakte voorwerpen) dat vanaf de zeventiende eeuw werden besteld door Europese handelsmaatschappijen zoals de Verenigde Oost-Indische Compagnie.

Tentoonstelling

Keramiekmuseum Prinsessehof zet zich de afgelopen jaren in om te weinig vertelde verhalen een plek te geven in het museum. Recente voorbeelden waarin dit verwervingsbeleid met succes is toegepast in het Prinsessehof, zijn de aankoop van het negentiende-eeuwse Wedgwood antislavernij-medailon en een achttiende-eeuwse, in Meissen geproduceerde kop en schotel. Net als deze aanwinsten zal de kinrande doos een centrale plaats innemen in de vaste opstelling van het museum en vormt hierbinnen een waardevolle aanvulling op het grotendeels Eurocentrische perspectief.

Het stuk biedt inzicht in het verhaal van inter-Aziatische productie, handelsbetrekkingen en culturele uitwisseling. Binnen Nederland worden voorwerpen die de inter-Aziatische uitwisseling illustreren te weinig getoond. Deze nieuwe aanwinst van het Prinsessehof is daarmee ook een waardevolle toevoeging aan de Collectie Nederland.

Steun

De collectie van het Nationaal Keramiekmuseum Prinsessehof is grotendeels opgebouwd met schenkingen en legaten. Zonder externe steun zouden aankopen als deze niet mogelijk zijn en daarom waarderen wij de bereidheid en betrokkenheid zeer. De verwerving van de Chinese kinrande stapeldoos is mogelijk gemaakt door de gulle steun van het Mondriaan Fonds en de twee vriendenverenigingen van het Prinsessehof: de Vrienden van het Prinsessehof, die de aankoop steunden ter ere van hun vijftigjarig jubileum, en de exclusieve geefkring Club Céramique.

KleiPers

Spiegelingen in Klei

Museum Beesel
Markt 1, 5954 BH Beesel
t/m 29 september

Bas Domburg

Silex Totaalservice
De Meerheuvel 21, 5221 EA Den Bosch
t/m 31 oktober

Dawaa Huizinga-Molom

De kleine toonzaal
Voorbaan 25, 1271 RR Huizen
t/m 5 oktober

Roger Coll

Puls Contemporary Ceramics
Edelknaapstraat 19, 1050 Brussel (BE)
t/m 2 november

Zomerexpositie 2024

Big Art & Garden (voorheen Beelden in Gees)
Schaapveensweg 16, 7863 TE Gees
t/m 6 oktober

Sustainable Ceramics #1

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 3 november

Beelden & Bomen

Nationaal Bomenmuseum Gimborn
Velperengh 13, 3941 BZ Doorn
t/m 6 oktober

Vilma Henkelman

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

O.a. Rian Peeperkorn

Rietveldpaviljoen
Zonnehof 8, 3811 ND Amersfoort
t/m 6 oktober

Stapelingen

Galerie de Ploegh
Coninckstraat 58, 3811 WK Amersfoort
t/m 3 november

Karin Bablok

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
t/m 6 oktober

Good Earth India

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

Beelden in Soest 2024

Galerie Hazart
Pimpelmees 3, 3766 AX Soest
t/m 12 oktober

Specific Objects

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

Sleppe

Valcke Art Gallery
Bernard Spaelaan 14, 9000 Gent (BE)
t/m 12 oktober

O.a. Dorette Gilling

Galerie de Kapberg
Slotweg 17, 1934 CM Egmond aan den Hoef
4 oktober t/m 10 november

O.a. Frans Franciscus

Bildhalle
Willemsparkweg 134, 1071 HR Amsterdam
t/m 19 oktober

Margot Thyssen

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
12 oktober t/m 18 november

Jolanda van de Grint

Steenfabriek
Steenfabriek 7, 5126 PB Gilze
19, 20, 26 en 27 oktober

Keramisten SKNN

Hannie Mein Keramiekgalerij, Home Center
Frisaxstraat 12, 8471 ZW Wolvega
t/m 21 november

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

KleiPers

Peter Hiemstra

Galerie Wildevuur
Zwiggelterweg 4, 9414 TN Hooghalen
t/m 1 december

Breekbaar

Coda museum Apeldoorn
Vosselmanstraat 299, 7311 CL Apeldoorn
t/m 2 februari 2025

Hans Arp

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 15 december

O.a. Joan Serra & Mia Llauder

Galerie de la Béraudière
Jakob Jordaensstraat 6, 1000 Brussel (BE)
t/m 7 februari 2025

Geworteld

Galerie Kemprom
Dr. Ruttenpark 10, 6029 TK Sterksel
t/m 22 december

Vera Gulikers

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 2 maart 2025

Monique van de Ven

Silex Totaal Service
De Meerheuvel 21, 5221 EA 's-Hertogenbosch
2 november t/m 28 december

Joan Miró - Sculptures

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 2 maart 2025

Carrousel

Paard en ruiter in de kunst, Museum Frank Steyaert, Tinnenpotstraat 16, 9000 Gent (BE)
t/m 31 december

Hans Bayens

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
19 december t/m 2 maart 2025

Het Archief

Overzicht werk Piet Stockmans Studio, C-mine
100 bus 2, 3600 Genk-Winterslag (BE)
t/m 31 december

Van Achterberghprijs 2024

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
t/m 4 mei 2025

Olav Slingerland

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
23 november t/m 4 januari 2025

Collectie Eyck

Het Bonnefanten
Avenue Céramique 250, 6221 KX Maastricht
t/m 4 mei 2025

Gouden Vrienden

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 5 januari 2025

Collectie Eyck

Buitenplaats kasteel Wijlre
Kerkpad 1, 6321 PX Wijlre
t/m 4 mei 2025

Nieuw Wit

Keramiekcultuur Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
t/m 5 januari 2025

Westerwald

Keramiekcultuur Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
19 januari t/m 18 mei 2025

Simsa Cho

AdGallery
Grote Koraalberg 17, 2000 Antwerpen (BE)
t/m 5 januari 2025

Wu Zetian

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
26 oktober t/m 25 mei 2025

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

KleiPers

Van Achterberghprijs 2024

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 25 mei 2025

Oracles from Far and Near

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
30 november t/m 26 oktober 2025

5000 jaar Aziatische keramiek

Groninger museum
Museumeiland 1, 9711 ME Groningen
t/m 4 januari 2026

Bouke de Vries

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
5 juli 2025 t/m 16 augustus 2026

Sustainable Ceramics #2

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
22 november 2025 t/m 25 oktober 2026

2023 Netherlands-Korea Invitational Ceramic Exhibition

Online
Voorlopig doorlopend

Klik hier voor nog meer informatie

Uw evenement ook in KleiPers?

Stuur tekst, hoge resolutie foto van een keramisch werk, gegevens over plaats/tijd naar **de kleine K**. Klik **hier** om te mailen. Stuur voor de 15e van de voorafgaande maand uw informatie. Publicatie is in principe op de laatste vrijdag van de maand.

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek

en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Leesvoer nodig in deze enerverende tijden?

Summaries in English

Ines de Booij & Michel Kuipers

Ines de Booij (1950) and Michel Kuipers (1949) are a creative couple based in the Netherlands, each pursuing their own unique artistic paths. Ines focuses on ceramics, exhibitions, and gallery work, while Michel specializes in large-scale commissions and memorials. Despite their different styles and markets, they collaborate closely, with Michel often handling technical tasks like mold-making and firing for Ines. They also critique each other's work, a practice that has deepened their artistic development.

Michel was introduced to clay at a young age, working in his family's pottery business. His education at the St. Joost Academy in Breda allowed him to explore the sculptural side of ceramics. He later honed his craft in England, gaining a deeper appreciation for the technical aspects of pottery, before returning to the Netherlands to start a shared studio with Ines and colleagues.

Ines, who also studied at St. Joost, transitioned from working in ceramics to running a creativity department for a center for the disabled. After a break, she returned to ceramics, creating decorated utilitarian pieces. She also finds inspiration in everyday street objects, incorporating found items into her work.

Michel has completed over 120 memorial designs, emphasizing the emotional and societal significance of his work. He also creates urns, particularly for children and pets, filling a gap in the market. Ines, meanwhile, expanded into jewelry-making, briefly studying gold- and silver-smithing.

Both artists thrive on the challenges and surprises their work brings, enjoying the freedom of being their own bosses. Creativity remains central to their lives, with each project offering new opportunities for artistic expression.

Emre Can

Ceramist Emre Can (Turkey, 1984) has always been fascinated by new ways of shaping forms, leading to unique approaches in his work. He draws inspiration from personal experiences and interesting events, which allow him to create connections and innovate. Can was not raised in an artistic family, but he discovered ceramics in high school, living in a region known for its ceramic factories. His passion for working with clay grew during his studies, leading him to specialize in ceramics at the bachelor, master, and PhD levels.

Now a professor at Bilecik Şeyh Edebali University, Can is focused on integrating 3D printing into the ceramics curriculum, a development that excites both him and his students. Initially interested in industrial ceramic design, Emre began creating industrial forms and molds, but soon expanded into more expressive sculptures. Discovering 3D printing allowed him to create forms that couldn't be made by hand.

The 3D printing process is complex and time-consuming. Can carefully plans his designs and uses plastic porcelain clay for printing. Though challenges arise, mistakes often lead to new ideas. He fires his pieces at 1300 °C and avoids glazing, sometimes coloring his works with cobalt oxide to achieve a beautiful matte blue finish.

Ane-Katrine von Bülow

Ane-Katrine von Bülow (Denmark, 1952) discovered her passion for creating shapes with clay in primary school. This early interest in clear forms and lines led her to study design at the Royal Danish Academy of Fine Arts. After her studies, a world trip, particularly her time in Japan, deeply influenced her aesthetic. She was captivated by *sumi-e*, a traditional form of black ink painting, where form is reduced to its essence, balancing negative and positive space.

Summaries in English

Ane-Katrine applied this minimalist approach to her ceramics, particularly using porcelain as a substitute for paper. She developed her own porcelain clay recipe, still widely used today in Denmark. Her work features both organic *sumi-e*-inspired decorations and geometric patterns, combining functionality with artistry.

Using *3D Studio Max*, she designs intricate geometric patterns inspired by nature and the Fibonacci sequence. These patterns are transferred onto porcelain through a complex process of screen printing, staining, and meticulous handwork, often taking up to twelve hours for larger pieces.

In addition to her black-and-white series, von Bülow creates sculptural vases in vibrant, monochromatic colors, highlighting the contrast between her two styles.

Vera Stoefs

Vera Stoefs, a Belgian ceramist, creates porcelain tableware with the aim of bringing beauty into everyday life. She takes pride in knowing that her customers daily use and cherish her work. Her collections evolve naturally, starting with one item and expanding into a full set. Customers can even customize their tableware to match their interiors. While Vera values small-scale production and high-quality craftsmanship, she remains focused on authenticity and constantly strives for improvement.

Her creative journey began 35 years ago when she discovered ceramics, leading her to focus on porcelain, which she crafts with precision. Initially drawn to throwing, Vera later expanded into mold-making through workshops with Sasha Wardell. Now, her work includes both thrown and cast pieces, often made with Audrey Blackman porcelain.

Balancing creativity and business is essential for Vera, who emphasizes the importance of time management to avoid losing passion. To maintain

this balance, she integrates both repetitive production work and time for creative exploration. Vera also teaches porcelain workshops to help others discover the material's potential, ensuring she maintains human connections outside her studio.

Vera's production process is meticulous, from throwing and trimming to glazing and firing. She works with both new and recycled porcelain, ensuring each piece is crafted with care, whether it's thrown or cast.

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K
deKleineK.nl

Publicatie

De kleine K verschijnt in principe op de laatste vrijdag van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via de link in de mail die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt de link ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Een aantal oudere nummers kan gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. U vindt op de [tarievenkaart](#) ook informatie over aanlever-specificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren, sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door [vriend](#) te worden, te doneren of te adverteren. Elke donatie is welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL68INGB0007343733 t.n.v. Stichting k+K.

Inhoud

Samenstelling, grafische vormgeving en auteursteksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Fotoverantwoording: als door kunstenaars aangeleverd.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan alleen in digitale vorm aangeleverd worden. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet uitgesneden, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake zijn noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Kopiëren van teksten en/of afbeeldingen in deze uitgave is niet toegestaan. Eenmalig kopiëren en/of printen voor eigen gebruik mag wel.

Het merk 'de kleine K' is wettelijk beschermd.

[inspiratie website](#)

[contact](#)

[gratis abonnement](#)

[Koop onze boeken](#)

[Download](#) verschenen nummers

Bezoek de [Facebookpagina](#)
voor actueel nieuws, vragen en opmerkingen